

Tlf: 46 37 30 33
roskilde@bdo.dk
www.bdo.dk

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
Ringstedvej 18
DK-4000 Roskilde
CVR-nr. 20 22 26 70

RØDOVRE KOMMUNE
Revisionsberetning nr. 3
VEDRØRENDE ÅRSREGNSKABET 2017
Side 18 - 51

1	KONKLUSION PÅ REVISIONEN AF KOMMUNENS ÅRSREGNSKAB FOR 2017	18
1.1	INDLEDNING	18
1.2	LEDELSENS REGNSKABSERKLÆRING	18
1.3	IKKE-KORRIGEREDE FORHOLD	18
1.4	REVISIONSPÅTEGNING - KONKLUSION PÅ DEN UDFØRTE REVISION	18
1.5	REVISIONENS BEMÆRKNINGER	22
1.5.1	Generelt	22
1.5.2	Revisionens bemærkninger til årsregnskabet	22
1.5.3	Opfølgning på tidligere revisionsbemærkninger	22
2	VURDERING AF KOMMUNENS ØKONOMI	22
3	REVISIONSMETODIK OG -STRATEGI	23
3.1	VÆSENTLIGHEDSNIVEAU	23
3.2	DRØFTELSER MED LEDELSEN OM BESVIGELSER	24
3.3	DEN LØBENDE REVISION	24
3.4	DEN AFSLUTTENDE REVISION	24
4	REVISION AF KOMMUNENS INTERNE IT-KONTROLLER	25
5	REVISION AF ÅRSREGNSKABET	26
5.1	ÅRSREGNSKABETS OPBYGNING OG INDHOLD	26
5.2	FORRETNINGSGANGE FOR REGNSKABSAFLÆGGELSEN	26
5.3	BUDGET- OG BEVILLINGSKONTROL	26
5.4	TILSKUD, UDLIGNING OG SKATTER	26
5.5	REFUSION AF KØBSMOMS	27
5.6	LØNNINGER OG VEDERLAG	27
5.7	KOMMUNAL MEDFINANSIERING AF DE REGIONALE SUNDHEDSOPGAVER	27
5.8	ANLÆGSVIRKSOMHED	28
5.9	INDBERETNING TIL FORSYNINGSSEKRETARIATET MV.	28
5.10	OPKRÆVNING AF GARANTIPROVISION	29
5.11	BALANCEN	30
5.11.1	Generelt	30
5.11.2	Anlægsaktiver	30
5.11.3	Omsætningsaktiver	30
5.11.4	Hensættelser	31
5.11.5	Gæld	31
5.12	PANTSÆTNINGER OG EVENTUALPOSTER	31
5.13	LÅNOPTAGELSE	31
6	REVISION AF DE SOCIALE REGNSKABER - OMRÅDER MED STATSREFUSION	32
6.1	REVISIONSERKLÆRING VEDRØRENDE DE SOCIALE IT-SYSTEMER	32
6.2	LØBENDE REVISION	32

6.2.1	Forretningsgange og sagsbehandling	32
6.3	AFSLUTTENDE REVISION	33
6.3.1	Regnskabsaflæggelse og restafregning af refusion	33
6.3.2	Socialt bedrageri	33
6.4	TEMAREVISION OMHANDLENDE KOMMUNERNES HJEMTAGELSE AF STATSREFUSION EFTER SERVICELOVENS § 181	34
7	AFGIVNE REVISIONSBERETNINGER OG PÅTEGNEDE OPGØRELSE MV.	36
7.1	REVISIONSBERETNINGER AFGIVET TIL RØDOVRE KOMMUNALBESTYRELSE	36
7.2	DIALOG MED POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE	36
7.3	PÅTEGNEDE OPGØRELSE OG ØVRIGE OPGAVER	36
8	REVISORS ERKLÆRING	36
BILAG 1, BESKÆFTIGELSESMINISTERIET		37
1	TVÆRMINISTERIEL OVERSIGT OVER KONSTATEREDE FEJL OG MANGLER VED DEN SOCIALE REVISION 2017	37
1.1	INDLEDNING	40
1.2	OPFØLGNING PÅ DECISIONSSKRIVELSE FOR 2016 OG EVT. TIDLIGERE	40
1.3	PERSONSAGSGENNEMGANG	41
1.4	FRAVALG AF PERSONSAGSGENNEMGANG	41
BILAG 2, BØRNE- OG SOCIALMINISTERIET		42
2	TVÆRMINISTERIEL OVERSIGT OVER KONSTATEREDE FEJL OG MANGLER VED DEN SOCIALE REVISION 2017	42
2.1	INDLEDNING	44
2.2	OPFØLGNING PÅ DECISIONSSKRIVELSE VEDRØRENDE 2016 OG TIDLIGERE ÅR	44
2.3	PERSONSAGSGENNEMGANG	45
2.4	FRAVALG AF PERSONSAGSGENNEMGANG	45
BILAG 3, UDLÆNDINGE- OG INTEGRATIONSMINISTERIET		46
3	TVÆRMINISTERIEL OVERSIGT OVER KONSTATEREDE FEJL OG MANGLER VED DEN SOCIALE REVISION 2017	46
3.1	INDLEDNING	48
3.2	OPFØLGNING PÅ DECISIONSSKRIVELSE FOR 2016 OG EVT. TIDLIGERE	48
3.3	PERSONSAGSGENNEMGANG	48
3.3.1	Udbetaling af integrationsydelse til udlændinge omfattet af integrationsprogrammet og udbetaling af integrationsydelse til øvrige	48
3.4	FRAVALG AF PERSONSAGSGENNEMGANG	49

BILAG 4, OMRÅDER MED SÆRLIGE RAPPORTERINGSKRAV	50
BILAG 5, PÅTEGNEDE OPGØRELSER OG ØVRIGE OPGAVER	51

Til Rødovre Kommunalbestyrelse

1 KONKLUSION PÅ REVISIONEN AF KOMMUNENS ÅRSREGNSKAB FOR 2017

1.1 INDLEDNING

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab har den 6. juni 2018 afsluttet revisionen af Rødovre Kommunes regnskab for året 2017.

I henhold til Lov om kommunernes styrelse og revisionsregulativet for Rødovre Kommune afgives hermed beretning om den udførte revision.

Revisionen har omfattet der omfattet regnskabsopgørelse, balance, obligatoriske oversigter, anvendt regnskabspraksis og noter.

Hovedtallene udviser (mio. kr.):

	Oprindeligt budget	Regnskab
Regnskabsopgørelse (udgiftsbaseret)		
Primært driftsresultat	100,5	99,7
Resultat af det skattefinansierede område.....	66,7	58,1
Resultat af forsyningsvirksomhederne	8,7	-9,3
Balance	Ultimo 2016	Ultimo 2017
Aktiver	2.223,9	2.361,4
Egenkapital.....	-935,1	-531,8

Positive tal = overskud/tilgodehavender.

Negative tal = underskud/gæld.

1.2 LEDELSENS REGNSKABSERKLÆRING

I forbindelse med revisionen af årsregnskabet har borgmester og kommunaldirektør over for os afgivet en regnskaberklæring vedrørende årsregnskabet 2017.

1.3 IKKE-KORRIGEREDE FORHOLD

I henhold til internationale revisionsstandarder skal vi informere om forhold, som ikke er korrigeret i årsregnskabet.

Alle væsentlige forhold er rettet i det endelige årsregnskab 2017.

1.4 REVISIONSPÅTEGNING - KONKLUSION PÅ DEN UDFØRTE REVISION

Vi har ved revisionen ikke konstateret forhold af en sådan væsentlighed eller karakter, at det kommer til udtryk i påtegningen på årsregnskabet.

Vi har forsynet årsregnskabet med følgende påtegning:

"DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

Til kommunalbestyrelsen i Rødovre Kommune

REVISIONSPÅTEGNING PÅ ÅRSREGNSKABET

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Rødovre Kommune for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017, der omfatter regnskabsopgørelse, balance, obligatoriske oversigter, anvendt regnskabspraksis og noter med følgende hovedtal:

Primært driftsresultat på 99,7 mio. kr.

Resultat af det skattefinansierede område på 58,1 mio. kr.

Aktiver i alt på 2.361,4 mio. kr.

Egenkapital i alt på -531,8 mio. kr.

Årsregnskabet udarbejdes efter kravene i bekendtgørelse om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsberetning til kommunalbestyrelsen.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i lov om kommunernes styrelse. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af kommunen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i bekendtgørelse om kommunal og regional revision.

Udover den lovpligtige revision, har vi afgivet erklæringer på projektregnskaber, andre erklæringer, der er pålagt kommunen, samt diverse rådgivningsopgaver. Der henvises til revisionsberetningens bilag, for en detaljeret opstilling af opgaver.

Vi blev af kommunalbestyrelsen første gang antaget som revisor for Rødovre Kommune den 22. februar 2017 for regnskabsåret 2017 og har varetaget revisionen i en samlet opgaveperiode på 1 år frem til og med regnskabsåret 2017. Vi blev senest antaget efter en udbudsprocedure den 22. februar 2017.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af årsregnskabet for regnskabsåret 2017. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af årsregnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Sociale udgifter med statsrefusion

Sociale udgifter med refusion består hovedsageligt af overførselsindkomster.

Ud fra vores professionelle vurdering er revisionen af området for de sociale udgifter med statsrefusion det revisionsområde med størst betydning for den finansielle revision, da der er væsentlige udgifter på dette område, som refunderes af Staten. Rødovre Kommune er ansvarlig for tilrettelæggelse af forretningsgange og interne kontroller, som sikrer korrekt sagsbehandling af borgernes rettigheder til sociale ydelser, herunder at der udbetales korrekte ydelser, som kan helt eller delvis refunderes af Staten i henhold til gældende love og regler. Vi fokuserede på området, da reglerne på området er komplekse og kræver, at ledelsen i kommunen fastlægger retningslinjer for forretningsgange og sagsbehandling samt overvåger, at disse bliver fulgt.

Vores behandling i revisionen

Vores væsentligste revisionshandlinger vedrørende revision af sociale udgifter med statsrefusion har været:

Vi har gennemgået og testet væsentlige forretningsgange og relevante interne kontroller på områder med statsrefusion på det sociale område.

Vi har gennemført revision af et antal personsager til afdækning af, om der sker en korrekt udbetaling af sociale ydelser med refusion. Vi har udført vores handlinger i henhold til bekendtgørelse nr. 1591 af 15. december 2017 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Børne- og Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge - og Integrationsministeriets, Transport-, Bygnings- og Boligministeriets og Undervisningsministeriets ressortområder (revisionsbekendtgørelsen).

Vi har revideret statsrefusionsskemaet for 2017.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Kommunen har i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. medtaget det af kommunalbestyrelsen godkendte årsbudget for 2017 som sammenligningstal i årsregnskabet for 2017. Disse sammenligningstal har ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere kommunens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere kommunen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, jf. bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv., altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når

sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, jf. bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv., foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af kommunens interne kontrol.

Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.

Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om kommunens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at kommunen ikke længere kan fortsætte driften.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Andre Oplysninger end årsregnskabet og revisors erklæring herom

Ledelsen er ansvarlig for Andre Oplysninger. Vores konklusion om årsregnskabet dækker ikke Andre Oplysninger, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om disse.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse Andre Oplysninger og i den forbindelse overveje, om Andre Oplysninger er væsentligt inkonsistente med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation. Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er væsentlig fejlinformation i Andre Oplysninger, skal vi rapportere om dette forhold.

Vi har ingenting at rapportere i den forbindelse.

ERKLÆRING I HENHOLD TIL ANDEN LOVGIVNING OG ØVRIG REGULERING

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. I vores juridisk-kritiske revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de undersøgte dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis. I vores forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.”

1.5 REVISIONENS BEMÆRKNINGER

1.5.1 Generelt

Revisionsbemærkninger, der skal behandles af kommunalbestyrelsen og fremsendes til tilsynsmyndigheden, er anført under afsnit 1.5.2.

Vi har pligt til løbende at vurdere, om der skal skrives en revisionsbemærkning, hvis

- regnskabs poster ikke er i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens beslutninger
- der er handlet i strid med gældende love og bestemmelser
- lovligheden af en post eller disposition anses for tvivlsom
- der ved gennemgang af de etablerede forretningsgange konstateres væsentlige mangler i kontrolmæssig henseende, idet revisionen samtidig kan fremsætte forslag til udbedring af konstaterede mangler
- foreskrevne forretningsgange i øvrigt ikke er fulgt
- udførelsen af kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger ikke er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde

1.5.2 Revisionens bemærkninger til årsregnskabet

Den udførte revision har ikke givet anledning til bemærkninger.

1.5.3 Opfølgning på tidligere revisionsbemærkninger

Ved den afsluttende revision har vi foretaget opfølgning på tidligere revisionsbemærkninger samt andre forhold omtalt i tidligere revisionsberetninger.

Der er ikke afgivet revisionsbemærkninger i den seneste revisionsberetning.

2 VURDERING AF KOMMUNENS ØKONOMI

Kommunen skal overholde lånebekendtgørelsens bestemmelser, således at kommunens likviditet opgjort efter kassekreditreglen altid skal være positiv. Det betyder, at kommunens gennemsnitlige daglige kassebeholdning, beregnet for de sidste 365 dage, ikke må være negativ.

Rødovre Kommune har ultimo regnskabsåret 2017 en gennemsnitlig kassebeholdning på 265,3 mio. kr., hvilket er et fald på 6,1 mio. kr. i forhold til regnskabsåret 2016, hvor den gennemsnitlige kassebeholdning ultimo regnskabsåret udgjorde 271,4 mio. kr.

Kassekreditreglen er således overholdt i regnskabsåret 2017. Efter de foreliggende budgetoplysninger forventes denne ligeledes overholdt i regnskabsåret 2018. Rødovre Kommune har i 2017 opnået et overskud på det primære driftsresultat på 99,7 mio. kr.

Det er vores samlede vurdering at Rødovre Kommunes har en bæredygtig drift, jf. budgetterne, samt at kommunen har et fornuftigt likvidt beredskab, ligesom vi ikke har konstateret forhold, der rejser tvivl om going concern.

3 REVISIONSMETODIK OG -STRATEGI

Revisionen udføres ved stikprøver, med det formål at vurdere og efterprøve, om interne forretningsgange og kontrolsystemer fungerer hensigtsmæssigt og betryggende. Endvidere vurderes og efterprøves det, om kommunens dispositioner vedrørende regnskabsmæssige forhold mv. er i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens bevillinger og øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

I forbindelse med revisionen vurderes, om udførelsen af kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger samt den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Revisionen gennemføres med udgangspunkt i en af os udarbejdet revisionsstrategi. Revisionsstrategien skal sikre, at revisionen fokuseres mod de væsentligste og mest risikofyldte administrative områder af betydning for årsregnskabet.

Baseret på vores drøftelser med ledelsen og vores kendskab til kommunens aktiviteter og forhold i øvrigt, har vi, i forbindelse med planlægningen og udførelsen af revisionen for 2016, identificeret områder med særlige risici for væsentlige fejl i årsregnskabet.

3.1 VÆSENTLIGHEDSNIVEAU

Målet med revisionen af regnskabet er at sætte BDO i stand til at udtrykke en konklusion om, hvorvidt regnskabet i al væsentlighed er udarbejdet i overensstemmelse med Økonomi- og Indenrigsministeriets krav i Budget- og regnskabssystem for kommuner.

Ved udarbejdelse af revisionsplanen fastlægger BDO et acceptabelt væsentlighedsniveau for at afdække beløbsmæssig væsentlig fejlinformation. Både beløbets størrelse (kvantitativ) og arten (kvalitativ) af fejlinformationen vurderes.

Væsentlighedsniveauet fastlægges for regnskabet som helhed, og væsentlighedsniveauet anvendes både i planlægningsfasen og ved afslutning af revisionen.

I planlægningsfasen har væsentlighedsniveauet betydning for vores bedømmelse af revisionsindsatsen på de enkelte områder. Områder, som beløbsmæssigt er over væsentlighedsbeløbet, skal undergives revision.

Ved afslutningen af revisionen har væsentlighedsbeløbet betydning for, om vi kan afgive erklæring uden forbehold. Knytter en væsentlig fejl sig til en enkelt regnskabspost, kan der blive tale om, at der alene tages forbehold for den konkrete regnskabspost.

Væsentlighedsniveauet er bestemmende for, hvor stor en fejl vi kan acceptere uden at tage forbehold for, om regnskabet er rigtigt.

Med udgangspunkt i Rødovre Kommunes størrelse har vi anvendt et væsentlighedsniveau på 50 mio. kr.

Herudover tager vi hensyn til den operationelle risiko (politiske risiko), så der på områder med særlig bevågenhed vil være et langt lavere væsentlighedsniveau. Det kunne blandt andet være på følgende områder:

- Vederlæggelse af politikere
- Repræsentationsudgifter
- Udbetalinger til enkeltpersoner

Om revisionens tilrettelæggelse og udførelse samt ledelsens og revisors opgaver og ansvar henvises i øvrigt til vores tiltrædelsesberetning pr. 1. januar 2017 (beretning nr. 1).

3.2 DRØFTELSE MED LEDELSEN OM BESVIGELSER

Under revisionen har vi forespurgt ledelsen om risikoen for besvigelser. Ledelsen har over for os oplyst, at kommunen efter ledelsens vurdering har et effektivt kontrolmiljø, der afdækker risikoen for, at årsregnskabet kan indeholde væsentlig fejlinformation, herunder fejlinformation som følge af besvigelser.

Ledelsen har endvidere oplyst, at den ikke har kendskab til besvigelser eller igangværende undersøgelser af formodede besvigelser.

Vi har i forbindelse med vores revision ikke konstateret fejl som følge af besvigelser.

3.3 DEN LØBENDE REVISION

Den løbende revision er i løbet af året gennemført ved besøg i den kommunale forvaltning. Formålet med den løbende revision er dels at udøve en aktuel og vedkommende revision, der giver mulighed for løbende at fremsætte forslag til forbedringer under skyldig hensyntagen til omkostninger og risici, dels at sikre et betryggende og effektivt grundlag for regnskabsaflæggelsen i kommunen.

Ved den løbende revision har vi gennemgået udvalgte væsentlige forretningsgange på forvaltningsområderne. Vi har lagt vægt på ledelse og styring som indfaldsvinkel til revisionen, og der er således fokuseret på kommunens målsætninger og strategier for området, samt på hvorvidt de tilrettelagte procedurer og det etablerede ledelsestilsyn understøtter disse strategier og målsætninger. Når der er god sammenhæng imellem målsætninger, procedurer og ledelsestilsyn, er der tale om effektiv og hensigtsmæssig forvaltning af området.

Om den løbende revision henvises til delberetning nr. 2.

3.4 DEN AFSLUTTENDE REVISION

Den afsluttende revision sikrer, at de aflagte regnskaber ikke indeholder væsentlige fejl. Det vil sige, at regnskabet er korrekt og giver et retvisende billede af kommunens samlede økonomiske resultat og stilling.

4 REVISION AF KOMMUNENS INTERNE IT-KONTROLLER

Omfang

Revisionen har omfattet revision af kommunens generelle it-kontroller og udvalgte applikationskontroller for de it-systemer, der har betydning for kommunens regnskabsføring og regnskabsaflæggelse.

Vi har tilrettelagt revisionen efter et rotationsprincip, således at ikke alle områder revideres i samme omfang hvert år. I 2017 har revisionen omfattet følgende områder:

- Procedurer og kontroller for anskaffelse, ændring og vedligeholdelse af kommunens centrale økonomistyringssystem KMD OPUS Økonomi.
- Adgangssikkerhed til økonomistyringssystemet KMD OPUS Økonomi og KMD CICS, herunder brugeradministration, brugerrettigheder, adgangskontrol og systemadministration.
- Outsourcing af centrale it-systemer, herunder kommunens egne kontroller samt indhentelse og vurdering af revisorerklæringer fra it-serviceleverandører.

Revisionen har desuden omfattet krav i henhold til bekendtgørelse om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision mv. i forhold til it-anvendelsen samt elementer af forvaltningsrevision inden for it-organisation, it-politikker og it-risikovurderinger. Endvidere har revisionen omfattet en opfølgning på konstaterede svagheder fra tidligere revisor sidste år.

Det udførte arbejde

Vi har foretaget forespørgsler hos it-ledelsen, medarbejdere med ansvar og opgaver inden for it samt systembrugere.

Vi har udført revisionshandling i form af inspektioner, observationer og udførelse af kontroller, herunder gennemgang af modtagne dokumenter og materialer, efterprøvelse af interne it-kontroller og dokumentation herfor samt test af de interne it-kontrollers funktionalitet, hvor dette er relevant.

Vi har baseret revisionen på ekstern revisorerklæring med høj grad af sikkerhed for de dele af it-systemerne, som KMD A/S er ansvarlig for i henhold til aftale med kommunen.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at kommunen i alle væsentlige henseender har implementeret hensigtsmæssige interne it-kontroller, der medvirker til at opretholde informationernes integritet og sikkerheden af data, som it-systemerne behandler i forhold til regnskabsføringen og regnskabsaflæggelsen.

Vi har dog ved revisionen konstateret svagheder i kommunens forretningsgange og interne kontroller, der kan afhjælpes ved at gennemføre følgende anbefalinger: Vi anbefaler, at der beskrives og implementeres formelle forretningsgange for indhentning og vurdering af revisorerklæringer fra kommunens leverandører, herunder KMD A/S. En formel forretningsgangsbeskrivelse skal sikre, at kommunen tilrettelægger eventuelle kompenserende kontroller og, at vurderingerne dokumenteres.

Identificering af hvilke af kommunens leverandører der har forpligtet sig til, at levere årlige revisorerklæringer kan ideelt tage afsæt i kommunens databehandleraftaler.

I forbindelse med it-revisionen har vi afgivet anbefalinger til forbedringer af de interne kontroller. Anbefalingerne er beskrevet i et særligt ledelsesbrev.

5 REVISION AF ÅRSREGNSKABET

5.1 ÅRSREGNSKABETS OPBYGNING OG INDHOLD

Vi har undersøgt, om kommunens regnskabsaflæggelse er foretaget i overensstemmelse med formkravene i Økonomi- og Indenrigsministeriets gældende regler.

Vi har fulgt op på, om der i forhold til regnskabet for 2016 er foretaget ændringer i kommunens regnskabspraksis, samt om disse ændringer er godkendt af kommunalbestyrelsen. Det er endvidere vurderet, om de foretagne ændringer er i overensstemmelse med Social- og Indenrigsministeriets regler, og om de er tilstrækkeligt belyst i regnskabsaflæggelsen.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at kommunens regnskabsaflæggelse er foretaget i overensstemmelse med formkravene udmeldt af Økonomi- og Indenrigsministeriet.

5.2 FORRETNINGSGANGE FOR REGNSKABS AFLÆGGELSEN

Kommunens forretningsgange vedrørende regnskabsaflæggelse er gennemgået. Ved denne gennemgang har vi vurderet, om kommunen i tilstrækkelig grad sikrer korrekt regnskabsaflæggelse ved hjælp af procedurer, ansvarsplacering og ledelsestilsyn, herunder anvendelse af materialeplaner og andre styringssystemer.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at forretningsgangene vedrørende regnskabsaflæggelse har fungeret tilfredsstillende.

5.3 BUDGET- OG BEVILLINGSKONTROL

Vi har påset, at kommunens finansielle dispositioner er i overensstemmelse med det vedtagne budget, meddelte tillægsbevillinger og øvrige beslutninger af bevillingsmæssig karakter.

Samtidig har vi undersøgt, om kommunens bevillingsniveau er fastlagt i overensstemmelse med gældende regler.

Konklusion

Vi har i det aflagte regnskab ikke konstateret væsentlig overskridelse af de meddelte bevillinger, og det vedtagne bevillingsniveau er i overensstemmelse med gældende regler.

5.4 TILSKUD, UDLIGNING OG SKATTER

Tilskuds- og udligningsbeløb er sammenholdt med opgørelser udarbejdet af Økonomi- og Indenrigsministeriet, ligesom indtægtsførte skatter er påset i overensstemmelse med de af SKAT foretagne fordelinger og meddelte oplysninger.

Vi har endvidere undersøgt, om kommunens kontering og periodisering er i overensstemmelse med konteringsreglerne i Budget- og regnskabssystemet for kommuner.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at tilskuds- og udligningsbeløb samt skatter er korrekt optaget i regnskabet.

5.5 REFUSION AF KØBSMOMS

Vi har ved den afsluttende revision påset, at opgørelsen af købsmomsrefusion er udarbejdet efter gældende regler.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at opgørelsen af købsmomsrefusion er korrekt udarbejdet og korrekt optaget i regnskabet.

5.6 LØNNINGER OG VEDERLAG

Vi har i løbet af året gennemgået kommunens forretningsgange og stikprøvevist efterprøvet dokumentation, beregning og udbetaling i lønsagerne.

Ved revisionen af årsregnskabet har vi undersøgt kommunens forretningsgange mv. i forhold til interne kontroller ved anvendelse af lønsystemet, bl.a. medarbejdernes muligheder for at indberette til egne CPR-numre mv.

Vi har foretaget stikprøvevis gennemgang af udbetalte vederlag, diæter og godtgørelser til borgmester, udvalgsformænd og kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Lønudbetalingen til den administrative ledelse er stikprøvevist gennemgået.

Det er undersøgt, om lønsystemet er afstemt til bogholderiet/årsregnskabet.

Det er endvidere påset, at de til SKAT afgivne oplysninger om løn mv. er afstemt, ligesom det er kontrolleret, at tilbageholdt A-skat mv. er afregnet og afstemt.

Konklusion

Det er vores vurdering, at de interne kontroller udføres på betryggende vis og i henhold til kommunens gældende retningslinjer.

Gennemgangen af vederlag m.v. til politikere og lønudbetalingen til den administrative ledelse har vist, at der ikke er foretaget væsentlige fejludbetalinger.

De nødvendige afstemninger af lønsystemet i forhold til bogholderiet/årsregnskabet er foretaget.

Det er endvidere dokumenteret, at der er overført korrekte oplysninger om lønforhold mv. til SKAT.

Samtidig er årets tilbageholdelse og afregning af A-skat mv. dokumenteret.

5.7 KOMMUNAL MEDFINANSIERING AF DE REGIONALE SUNDHEDSOPGAVER

Vi har påset, at den aktivitetsbestemte kommunale medfinansiering, jf. kommunens regnskab, er i overensstemmelse med den endelige opgørelse fra Sundhedsdatastyrelsen.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at den kommunale medfinansiering i al væsentlighed er korrekt optaget i regnskabet.

5.8 ANLÆGSVIRKSOMHED

Vi har undersøgt kommunens regler vedrørende aflæggelse af anlægsregnskaber, herunder hvorvidt gældende lovgivning følges i forhold til aflæggelsen.

Konklusion

Det er vores vurdering, at kommunens anlægsregnskaber er udarbejdet og aflagt i overensstemmelse med gældende regler og kommunens retningslinjer.

5.9 INDBERETNING TIL FORSYNINGSSEKRETARIATET MV.

De tidligere kommunale forsyningsvirksomheder på vand- og spildevandsområdet er omdannet til aktieselskaber med 100 % kommunalt ejerskab.

I forbindelse med kommunens indberetning i henhold til bekendtgørelse nr. 1212 af 14. oktober 2010 om kommuners indberetninger efter lov om kommuners afståelse af vandforsyninger eller spildevandsforsyninger for 2017, skal vi i henhold til § 3 i bekendtgørelsen afgive revisionserklæring om rigtigheden og fuldstændigheden af kommunens indberetning i henhold til § 2 i bekendtgørelsen.

Forsyningssekretariatet har på baggrund heraf udstedt en særlig revisionsinstruks, som gælder for alle indberetninger, der foretages efter den 31. december 2011.

Konklusion

Ved revisionen af kommunens årsregnskab for 2017 er vi ikke blevet bekendt med forhold, der skulle give os anledning til at konkludere, at kommunens indberetning og erklæring, for år 2017, ikke i al væsentlighed er i overensstemmelse med bekendtgørelsens regler, men vi har på erklæringstidspunktet 1. februar 2018 afgivet erklæring på kommunens indberetning til Forsyningssekretariatet for 2017 med følgende konklusion, da årsregnskaber ikke forelå:

"Forbehold

Grundlag for konklusion med forbehold

Der er på tidspunktet for afgivelsen af denne erklæring ikke aflagt årsrapport for 2017 for HOFOR Vand Holding A/S, HOFOR Spildevand Holding A/S, HOFOR Vand Rødovre A/S, HOFOR Spildevand Rødovre A/S, BIOFOS Holding A/S, BIOFOS A/S, BIOFOS Lynettefællesskabet A/S, BIOFOS Spildevandscenter Avedøre, og årsregnskab for Rødovre Kommune. Vi har derfor ikke et fuldstændigt grundlag for at udtale os om registreringspligtige uddelinger og vederlag. Vi tager derfor forbehold for den mulige indvirkning heraf.

Vejbidrag for året 2017 er foreløbigt fastsat til 4,9 % af investeringer til kloakledningsanlæggene for 2017. Der foreligger ikke dokumentation for, at opgørelsen af vejbidraget for 2017 modsvarer de faktiske omkostninger, som forsyningen har ved behandlingen af det afledte vand. Vi tager derfor forbehold for den mulige indvirkning heraf.

Konklusion med forbehold

Bortset fra den mulige indvirkning af de forhold, der er beskrevet i grundlag for konklusion med forbehold, er det vor opfattelse, at kommunens indberetning og erklæring, for år 2017 i al væsentlighed er i overensstemmelse med bekendtgørelsens regler."

5.10 OPKRÆVNING AF GARANTIPROVISION

Der har i de seneste år været rejst tvivl om mulighederne for opkrævning af provision ved garantistillelse for forsyningsselskaber, samt om hvorvidt det var et krav eller ej.

Kommunernes Landsforening (KL) har således i sektorskrivelse 2016 og 2017 om forsyningsvirksomheder foretaget en opsamling på, hvilke regler der må antages at være gældende. Efter KL's opfattelse er grundreglen omkring garantiprovision, at hvis der stilles en lånegaranti for et forsyningsselskab, der opererer på et marked, så skal der opkræves en provision af denne. Provisionen skal fastsættes individuelt i hvert enkelt tilfælde og være fastsat på markedsvilkår.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har tidligere fastslået, at det påhviler en kommune at "udfolde rimelige og sædvanlige bestræbelser på at konstatere, hvad et vederlag på markedsmæssige vilkår indebærer i det konkrete tilfælde. Det er kommunens afgørelse, hvad garantiprovisionen skal udgøre, men det saglige grundlag for afgørelsen skal udarbejdes individuelt i hvert enkelt tilfælde. En kommune kan således ikke fastsætte generelle retningslinjer herfor.

Rødovre Kommune har vedtaget, at garantiprovisionen opkræves med 0,30 % af lånets hovedstol, hvilket er under de af EU-kommissionen fastsatte minimum 0,4 % for de højst rangerede selskaber (de mest sikre, AAA).

Kommunens beslutning vurderes ikke fuldt ud at være i overensstemmelse med ovenstående udmeldinger fra Økonomi- og Indenrigsministeriet og KL. På baggrund heraf skal vi anbefale, at kommunen udarbejder en procedurebeskrivelse til brug for tilvejebringelse af et sagligt beslutningsgrundlag for fastsættelse af garantiprovision individuelt og på markedsvilkår ved fremtidige kommunegarantier.

Endvidere er vi opmærksom på, at de allerede stillede garantier ikke lever op til de nugældende krav for opkrævning af garantiprovision. Økonomi- og Indenrigsministeriet har tidligere anført, at en kommune er "forpligtet til, når kommunen bliver opmærksom herpå, at tage skridt til at bringe forholdet i overensstemmelse med lovgivningen mv."

Supplerende kan oplyses, at der i 2015 afsagt en dom i Vestre Landsret om en kommunes garantiafgivelse over for to fjernvarmeselskaber og herunder krav til opkrævning af garantiprovision, som vi henviser til.

Konklusion

På baggrund af ovenstående er det vores anbefaling, at kommunen gennemgår tidligere afgivne kommunale garantier med henblik på en vurdering af, om de enkelte garantier, jf. ovenstående, skal pålægges opkrævning af garantiprovision, og at kommunen udarbejder en procedurebeskrivelse til brug for tilvejebringelse af et sagligt beslutningsgrundlag for fastsættelse af garantiprovision individuelt og på markedsvilkår ved fremtidige kommunegarantier, idet der ellers efter vores opfattelse kan være risiko for, at kommunens nuværende praksis kan betegnes om skjult statsstøtte.

5.11 BALANCEN

5.11.1 Generelt

Vi har ved den afsluttende revision foretaget en række handlinger med henblik på at vurdere, om balancen giver et retvisende billede af kommunens aktiver og passiver i overensstemmelse med retningslinjerne i Budget- og regnskabssystem for kommuner.

Vores gennemgang har omfattet udvalgte poster fra balancen, og vi har blandt andet påset:

- at posterne er indregnet og målt i overensstemmelse med Budget- og regnskabssystem for kommuner og kommunens regnskabspraksis
- at materielle og immaterielle anlægsaktiver er optaget i overensstemmelse med anlægskartotekets oplysninger, og at til- og afgang er korrekt registeret i anlægskartoteket
- at finansielle anlægsaktiver er korrekt indregnet, herunder at aktier, andelsbeviser og ejerandele i § 60-virksomheder er korrekte i forhold til kommunens ejerandele
- at omsætningsaktiver er korrekt indregnet og periodiseret
- at likvide beholdninger er korrekt indregnet og periodiseret
- at egenkapitalen er fordelt, registreret og klassificeret korrekt
- at indregning og måling af hensatte forpligtigelser er sket i overensstemmelse med gældende regler
- at gældsforpligtigelser er korrekt indregnet og periodiseret.

5.11.2 Anlægsaktiver

Vi har gennemgået anlægsaktiverne og vurderet, hvorvidt indregning og måling, herunder nettotilgangen, stemmer overens med den fastlagte regnskabspraksis, og herunder at aktiverne vurderes at være til vedvarende brug.

Vi har stikprøvevis kontrolleret den fysiske tilstedeværelse af de i anlægskartoteket opførte aktiver samt stikprøvevis kontrolleret årets til- og afgang.

Endelig har vi gennemgået afgang og de foretagne af- og nedskrivninger og påset, at anlægsaktiverne afskrives i overensstemmelse med anvendt regnskabspraksis. De foretagne afskrivninger er efter vores vurdering tilstrækkelige til dækning af årets værdiforringelse, og vi anser vurderingen af anlægsaktiverne som forsvarlig.

5.11.3 Omsætningsaktiver

Omsætningsaktiverne består af varebeholdninger, tilgodehavender, periodeafgrænsningsposter og likvide beholdninger.

Vi har foretaget uanmeldt revisionsbesøg, hvor bl.a. de likvide beholdninger blev optalt. Beholdningernes tilstedeværelse konstateredes. Vi har påset, at mellemværender med pengeinstituttet er optaget til saldiene pr. 31. december og er afstemt med pengeinstituttets noteringer. Vi har indhentet engagementsoversigt fra pengeinstituttet.

Vi har gennemgået forretningsgangen for afstemning af konti i pengeinstituttet. Forretningsgangen skal bl.a. sikre, at der jævnligt foretages afstemning med pengeinstituttets noteringer i henhold til den vedtagne forretningsgang. Det er påset, at de interne regler overholdes, og at afstemningerne er af god kvalitet.

I forbindelse med vores revision har vi kontrolleret, at varebeholdningerne er værdiansat i overensstemmelse med sidste år og den valgte regnskabspraksis. Vi har foretaget en stikprøvevis kontrol af de anvendte priser og varebeholdningernes tilstedeværelse.

Reservation til imødegåelse af tab på tilgodehavender er foretaget ud fra en individuel vurdering. Vi har gennemgået reservationen og kan efter vores gennemgang tilslutte os de i årsregnskabet foretagne værdiansættelser.

5.11.4 Hensættelser

Vi kan efter vores gennemgang tilslutte os de i årsregnskabet foretagne hensættelser, som primært består af tjenestemandspensionsforpligtigelser og hensættelser vedrørende selvforsikring af arbejdsskader.

5.11.5 Gæld

Vi har gennemgået de finansielle dispositioner, herunder de optagne lån.

Vi har kontrolleret, at den optagne, langfristede gæld er i overensstemmelse med kreditgiverens noter. Herunder har vi foretaget en gennemgang af nye lån.

Vi har gennemgået afstemningerne og stikprøvevis foretaget sammenholdelse til eksterne kontoudtog mv.

Vi har gennemgået gæld og skyldige beløb samt påset, at alle væsentlige gældsposter er afstemt med oplysninger fra kreditorerne.

For skyldige og afsatte beløb har vi gennemgået og vurderet grundlaget for de foretagne reservationer.

5.12 PANTSÆTNINGER OG EVENTUALPOSTER

Vi har gennemgået pantsætninger og eventualposter, og vi har i den forbindelse modtaget en ledelseserklæring.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at balancens poster er dokumenteret tilfredsstillende. Kommunens forretningsgange, ledelsestilsyn og egne kvalitetskontroller har sikret en god kvalitet i afstemningerne.

Vores gennemgang af udvalgte poster bekræfter, at kommunens aktiver og passiver er indregnet i balancen i overensstemmelse med retningslinjerne i Budget- og regnskabssystem for kommuner og kommunens regnskabspraksis.

5.13 LÅNOPTAGELSE

Vi har gennemgået kommunens procedure for lånoptagelse og lånerammeopgørelse for bl.a. at påse, at denne følger Økonomi- og Indenrigsministeriets regler på området.

Endvidere har vi påset, at den udarbejdede opgørelse over lånerammen kun indeholder kategorier af udgifter og beløbsstørrelser, som kan medtages, jf. lånebekendtgørelsen med tilhørende fortolkninger.

Konklusion

Kommunens lånerammeberegning og lånoptagelse er i al væsentlighed i overensstemmelse med gældende regler.

6 REVISION AF DE SOCIALE REGNSKABER - OMRÅDER MED STATSREFUSION

Efterfølgende redegøres for revisionsforløbet og vurderingerne af kommunens administration på det sociale område.

Revisionen udføres i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik.

Vi har i forbindelse med revisionsbesøgene orienteret den administrative ledelse om revisionens omfang og resultater såvel generelt som mere detaljeret.

6.1 REVISIONSERKLÆRING VEDRØRENDE DE SOCIALE IT-SYSTEMER

I bekendtgørelse nr. 1591 af 15. december 2017 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Børne- og Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Transport-, Bygnings- og Boligministeriets ressortområder (revisionsbekendtgørelsen) er der fastsat en række krav til de dokumentations- og registreringssystemer, kommunen anvender i forbindelse med administrationen af en række opgaver på Børne- og Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets og øvrige ministeriers ressortområder.

Kommunen skal sikre, at der foreligger en uafhængig revisorerklæring om, at det pågældende system fungerer i et it-miljø med en tilfredsstillende system- og datasikkerhed, og at de interne kontroller i systemerne sikrer en fuldstændig og nøjagtig behandling af godkendte transaktioner.

Ovennævnte er gældende, såfremt kommunen ved registrering af sagen og beregning af ydelsen eller tilskuddet anvender et it-system, eller hvis databehandlingen helt eller delvist foretages af andre end den dataansvarlige kommune.

Konklusion

Kommunen anvender registreringssystemer, hvor databehandlingen varetages af KMD. Vi henviser til de den 21. marts 2018 udarbejdede erklæringer for 2017, som kommunen har fået fremsendt fra KMD.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har over for os oplyst, at erklæringerne fra KMD ikke fuldt ud er i overensstemmelse med kravene i § 26, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1591 af 15. december 2017 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på det sociale område, for så vidt angår, "at de interne kontroller i systemerne sikrer en fuldstændig og nøjagtig behandling af godkendte transaktioner".

Vi anbefaler, at kommunen indhenter en erklæring på registreringssystemerne fra KMD, som fuldt ud dækker kravene i § 26, stk. 2 i ovennævnte bekendtgørelse.

6.2 LØBENDE REVISION

6.2.1 Forretningsgange og sagsbehandling

I løbet af året reviderer vi udvalgte forretningsgange og personsager på det sociale område.

Der henvises i øvrigt til beretning nr. 2 af 27. februar 2018 om revisionsbesøg udført indtil januar 2018.

Beretning nr. 2 samt denne beretning skal efter kommunalbestyrelsens behandling sendes til ressortministerierne sammen med kommunalbestyrelsens besvarelse af eventuelle bemærkninger.

Dette skal ske som følge af ministeriernes krav om lovpligtige redegørelser om den udførte revision af områder med statsrefusion og tilskud, jf. bekendtgørelse nr. 1591 af 15. december 2017 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Børne- og Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Transport-, Bygnings- og Boligministeriets ressortområder (revisionsbekendtgørelsen).

Der henvises til bilag 1, 2 og 3, hvor der fremgår en mere detaljeret redegørelse for resultatet af den udførte personsagsgennemgang, herunder fravalg samt den tværministerielle oversigt og opfølgning på decisionsskrivelse vedrørende 2016 og tidligere år.

6.3 AFSLUTTENDE REVISION

6.3.1 Regnskabsaflæggelse og restafregning af refusion

Vi har kontrolleret, at kommunen har afstemt restafregningsskemaerne til bogføringen. Vi har endvidere stikprøvevist undersøgt, om kommunens kontering af udgifter og indtægter vedrørende refusionsanmeldelserne er korrekt og kommer korrekt til udtryk i regnskabet.

Vi har ligeledes stikprøvevist kontrolleret, om eventuelle refusionsmæssige berigtigelser vedrørende tidligere år er korrekt opgjort og medtaget i refusionsopgørelserne.

Vi har påset, at der ved skattepligtige ydelser er foretaget korrekt afregning af A-skat mv.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at restafregningsskemaerne generelt er aflagt i overensstemmelse med fagministeriernes regler for området, samt at kommunens restafregning af refusion på sociale udgifter svarer til bogføringen.

Ved gennemgang af administrationens opgørelse af Særligt Dyre Enkeltssager kunne vi dog konstatere, at der var flere forskellige fejl i opgørelsen.

Administrationen har foretaget en tilretning af den samlede opgørelse, og det er vores vurdering, at opgørelsen nu er udarbejdet korrekt i overensstemmelse med gældende regler, og at refusionen er beregnet og hjemtaget korrekt.

6.3.2 Socialt bedrageri

I bekendtgørelse nr. 1591 af 15. december 2017 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Børne- og Socialministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Transport-, Bygnings- og Boligministeriets ressortområder (revisionsbekendtgørelsen) er der fastsat et krav om, at vi skal påse, at kommunen har etableret procedurer til at forebygge og afdække tilfælde af uberettiget modtagelse af ydelser mod bedre vidende på områder omfattet af denne bekendtgørelse samt for sagsoplysning på Udbetaling Danmarks sagsområde, jf. § 11 i lov om Udbetaling Danmark, og om procedurerne fungerer på betryggende vis.

Vi har ved vores revision påset:

- om kommunen har vedtaget politiske eller strategiske retningslinjer
- hvordan kontrollen er organiseret
- om kommunen har en procedure for håndtering af oplysninger mellem afdelinger, fra andre myndigheder, private samt gennemførte virksomhedskontroller og elektroniske eller manuelle kontroller. Herunder om kommunen har nedsat en kontrolgruppe
- om kommunen har en procedure for tilbagebetalingskrav.

Konklusion

Det er vores vurdering, at Rødovre Kommune har tilrettelagt hensigtsmæssig og betryggende forretningsgange på området vedrørende socialt bedrageri.

Der er etableret en kontrolgruppe, der i 2017 har bestået af 2 årsværk. En opnormering betyder, at kontrolgruppen i løbet af foråret 2018 vil komme op på 3 årsværk. Der er etableret et samarbejde med kommunens øvrige afdelinger, og der er tilrettelagt procedurer for samarbejde med andre myndigheder - herunder med Udbetaling Danmark.

Det fremgår af kommunens hjemmeside, hvordan der kan foretages en anmeldelse, hvis man har mistanke eller kendskab til socialt bedrageri. Der er ikke tilrettelagt skriftlige procedurer for kontrolgruppens arbejde, men det forventes igangsat i løbet af foråret 2018.

Administrationen indsamler og analyserer de resultater, som kontrolgruppen genererer. Kontrolenheden har med indsatsen i 2017 opnået en samlet besparelse på 2.542.103 kr., hvoraf 2.104.044 kr. vedrører Rødovre Kommune.

Vores gennemgang har ikke givet anledning til anbefalinger i forhold til kommunens indsats mod misbrug af sociale ydelser.

6.4 TEMAREVISION OMHANDLENDE KOMMUNERNES HJEMTAGELSE AF STATSREFUSION EFTER SERVICELOVENS § 181

Indledning

I henhold til Børne- og Socialministeriets skrivelse af 15. juli 2017 samt vejledning af 29. september 2017 er vi blevet bedt om at udføre temarevision i 2017 omhandlende kommunernes hjemtagelse af statsrefusion efter servicelovens § 181.

Det følger af servicelovens § 181, stk. 2 og 3, at staten afholder kommunernes udgifter til udlændinge, som har fået opholdstilladelse efter nærmere angivne bestemmelser i udlændingeloven, jf. servicelovens § 181, stk. 1.

Servicelovens § 181, stk. 2 og 3, angiver nærmere bestemt, hvilke udgifter afholdt til udlændinge med opholdstilladelse kommunerne kan hjemtage statsrefusion for, og hvilke betingelser som skal være opfyldt, før statsrefusionen kan hjemtages.

De kommunale revisorer skal ved temarevisionen konkret undersøge og besvare følgende fokuspunkter:

1. Har den enkelte kommune tilrettelagt hensigtsmæssige og betryggende forretningsgange for sagsbehandlingen, jf. regnskabsbekendtgørelsens § 29, stk. 1, som sikrer, at kommunen anmelder de korrekte refusionskrav?
2. Er det dokumenteret i sagsbehandlingen, når kommunerne hjemtager refusion i henhold til servicelovens § 181, stk. 3, nr. 1,
 - a. at der er tale om en person omfattet af personkredsen i § 181, stk. 1,
 - b. at der er tale om et døgnophold, og
 - c. at kravene om personbogføring for udgifter, hvor der hjemtages refusion, er opfyldt?
3. Hjemtager kommunerne refusion efter servicelovens § 181, stk. 3, nr. 2, for udgifter, som er afholdt, efter det uledsagede flygtningebarn er fyldt 18 år?
4. Hjemtager kommunerne refusion for brug af rådgivning til udlændinge med opholdstilladelser efter servicelovens § 11, stk. 3 i tilfælde, hvor der er tale om en almindelig integrationsindsats?

Temarevisionen skal således tilrettelægges, så der skabes klarhed over, hvorvidt kommunens sagsgang og ledelsestilsyn sikrer, at kommunen hjemtager den korrekte statsrefusion i henhold til Servicelovens § 181.

Vi har gennemført vores revision vedrørende temarevisionen i perioden december 2017 - februar 2018.

Vi har foretaget en gennemgang af de tilrettelagte forretningsgange på området og har foretaget gennemgang af et antal personsager.

Vi vil dog gøre opmærksom på, at vi ved udførelse af sagsgennemgang af fokuspunkt 4 vedrørende rådgivning efter servicelovens § 11, stk. 3 ikke har vurderet, om indsatsen er tilstrækkelig og relevant i forhold til det enkelte barns eller unges behov. Dette anser vi som en faglig bedømmelse af sagerne.

Konklusion på de udførte fokuspunkter

Fokuspunkt 1 vedrørende forretningsgange

Det er vores vurdering, at kommunen har etableret hensigtsmæssige og betryggende forretningsgange for hjemtagelse af 100 % refusion, jf. reglerne i § 181 i Lov om social service.

Der er ikke tilrettelagt egentlige kontroller eller ledelsestilsyn på området, men der er kun ganske få sager, hvor der hjemtages 100 % refusion.

Fokuspunkt 2 vedrørende refusion jf. servicelovens § 181, stk. 3, nr. 1

Det er vores vurdering, at kommunen har sikret tilstrækkelig dokumentation i sager, hvor der er hjemtaget refusion i henhold § 181, stk. 3, nr. 1 i Lov om social service.

Fokuspunkt 3 vedrørende refusion efter servicelovens § 181, stk. 3, nr. 2

Det fremgår af kommunens besvarelse, at der ikke er personer omfattet af reglerne for hjemtagelse af 100 % refusion, jf. reglerne i § 181, stk. 3, nr. 2 i Lov om social service).

Fokuspunkt 4 vedrørende refusion af udgifter efter servicelovens § 11, stk. 3

Rødovre Kommune afholder udgifter til en forebyggende indsats, jf. bestemmelserne i § 11, stk. 3 i Serviceloven via et projekt for børn og unge i jobcenteret.

Indholdet i projektet ligger udenfor rammerne af den almindelige integrationsindsats, idet projektet er rettet mod børn og unge. Der er tilrettelagt arbejdsgange, så det sikres, at der kun hjemtages refusion i de sager, der er omfattet af bestemmelserne i § 181 i Serviceloven.

Der afholdes ikke udgifter til forebyggende indsats i Familieafdelingen.

På baggrund af administrationens besvarelse og gennemgang af personsager er det vores vurdering, at Rødovre Kommune hjemtager den korrekte refusion, jf. § 181, stk. 2 i sager, hvor der afholdes udgifter, jf. § 11, stk. 3

Revisors anbefaling til kommunerne

Vores gennemgang har ikke givet anledning til væsentlige anbefalinger i forhold til yderligere konkrete tiltag vedrørende kommunens hjemtagelse af refusion, jf. reglerne i § 181 i Lov om social service.

7 AFGIVNE REVISIONSBERETNINGER OG PÅTEGNEDE OPGØRELSER MV.

7.1 REVISIONSBERETNINGER AFGIVET TIL RØDOVRE KOMMUNALBESTYRELSE

Ud over nærværende beretning om revisionen af årsregnskabet er der afgivet følgende delberetninger:

Beretning om	Nr.	Dato
Løbende revision	2	27. februar 2018
Tiltrædelsesberetning	1	27. februar 2018

7.2 DIALOG MED POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE

- Planlægnings- og risikomøde med kommunaldirektør og udvalgte dele af direktionen den 29. juni 2017
- Dialog vedrørende afsluttende beretning med kommunaldirektør og udvalgte dele af direktionen den 31. maj 2018

7.3 PÅTEGNEDE OPGØRELSER OG ØVRIGE OPGAVER

Der henvises til oversigten i bilag 5.

8 REVISORS ERKLÆRING

Vi erklærer, at

- vi opfylder de i lovgivningen indeholdte habilitetsbestemmelser
- vi under revisionen har modtaget alle de forklaringer, oplysninger, dokumenter mv. som vi har anmodet om.

Vi har iværksat foranstaltninger til sikring af, at BDO lever op til kravene i Bekendtgørelse 965 af 28. juni 2016 om Kommunal og regional revision, herunder Revisorlovens § 24 a og b.

Roskilde, den 6. juni 2018

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
CVR-nr. 20 22 26 70

Per Lund
Statsautoriseret revisor

BILAG 1, BESKÆFTIGELSESMINISTERIET
1 Tværministeriel oversigt over konstaterede fejl og mangler ved den sociale revision 2017

Oversigt over konstaterede fejl og mangler på Beskæftigelsesministeriets, Børne- og Socialministeriets og Udlændinge- og Integrationsministeriets områder - regnskabsåret 2017

Kommunenavn: Rødovre Kommune

Revideret af: BDO

Beskæftigelsesministeriet

Funktion	Sagsområde	Regler	Antal udvalgte sager	Væsentlige fejl <u>uden</u> refusionsmæssig betydning (Antal noter)	Væsentlige fejl <u>med</u> refusionsmæssig betydning (Antal noter)	Systematiske/generelle fejl <u>uden</u> refusionsmæssig betydning (Ja/Nej)	Systematiske/generelle fejl <u>med</u> refusionsmæssig betydning (Ja/Nej)	Kommentarer vedrørende konstaterede fejl (Henvisning til afsnit)	Området fravalgt (Ja/Nej)	Området administreres generelt i overensstemmelse med gældende regler (Ja/Nej)	Revisions bemærkninger (Noteres ved angivelse af samme nummerering som fremgår af revisionsberetningen)	Forbehold (Antal noter)
Funktion 5.57.73, 5.57.75 og 8.51.52	Kontant- og uddannelseshjælp. Udbetaling, beregning og kontering. Rådighedsvurdering og sanktionering. Særlig støtte (medfinansiering og tilbagebetaling)	LAS	6	0	0	-	-			JA		
Funktion 5.57.75 samt 5.57.73	Aktivering (bortset fra løntilskud), kontaktførløb, jobplaner mv. til kontant- og uddannelseshjælpsmodtagere	LAB	4	0	0	-	-			JA		
Funktion 5.57.73, 5.58.80 og 8.51.52	Revalidering inkl. For-revalidering	LAS kap. 6	0	-	-				JA			

Funktion 5.57.71, 5.68.73, 5.68.75, 5.68.79, 5.58.80, 5.58.81, 5.58.82, 5.58.83, 5.68.91 og 5.68.98	Tilskud til udgifter til hjælpemidler og befordringsgodtgørelse m.v. til alle målgrupper, tilskud til jobrotation og voksenlærlinge, løntilskud til alle målgrupper, skånejob, isbryderordning, personlig assistance og vejledning og opkvalificering af 15-17 årige	LAB kap. 12, 13 a-b, 14, 15 og 18 samt lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v.	4	0	0	-	-			JA		
Funktion 5.68.90	Driftsudgifter og mentorstøtte, hvor refusion ydes under et rådighedsbeløb	LAB kap. 8 a, 9 b og 10 m.v. LAB §§ 73 b, 81 a, 83 og 99	5	0	0	-	-			JA		
Funktion 5.58.81 og 8.51.52	Fleksjob	LAB §§ 69 - 75	4	0	0	-	-			JA		
Funktion 5.58.83	Ledighedsydelse	LAS kap. 7	2	0	0	-	-			JA		
Funktion 5.57.71 og 8.51.52	Sygedagpenge	Lov om sygedagpenge	2	0	0	-	-			JA		
Funktion 5.68.97	Seniorjob	Lov om seniorjob	2	0	0	-	-			JA		
Funktion 5.68.96	Servicejob (løntilskud)	Lov om ophævelse af lov om servicejob	1	0	0	-	-			JA		
Funktion 5.57.78,	Forsikrede ledige (medfinansiering af a-dagpenge, opfølgning kontaktforløb og tilbud)	§ 82 a i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og LAB	2	0	0	-	-			JA		
Funktion 5.58.82 og 8.51.52	Forsørgelse og aktivering (bortset fra løntilskud) af personer i ressourceforløb, der modtager ressourceforløbsydelse, inkl. mentor.	LAB kapital 12 a	0	0	0	-	-		JA			
Funktion 5.58.82	Forsørgelse og aktivering (bortset fra løntilskud) af personer i jobafklaringsforløb, der modtager ressourceforløbsydelse, inkl. mentor.	LAB kapital 12 b.	2	0	0	-	-			JA		
Funktion 5.57.78 og 5.57.79	Midlertidig arbejdsmarkedsydelse (medfinansiering af midlertidig arbejdsmarkedsydelse)	LAB kapitel 13 d og lov om ar-	0	0	0	-	-		JA			

	og tilhørende aktiveringsudgifter bortset fra løntilskud)	bejdsløshedsforsikring § 52 o.										
Funktion 5.57.79	Kontantydelse og dertilhørende aktiveringsudgifter (bortset fra løntilskud)	LAB kapitel 13 e og lov om kontantydelse	0	0	0	-	-		JA			
Funktion 5.57.72	Hjælp i særlige tilfælde (enkeltudgifter, sygebehandling, samværsret med børn, flytning)	LAS kap. 10	0	0	0	-	-		JA			
Funktion 0.25.11 0.25.18 7.32.23 8.32.23 9.32.23	Beboerindskudslån	Lov om individuel boligstøtte	2	0	0	-	-			JA		
Funktion 5.48.67	Personlige tillæg til pensionister	Lov om social pension kap. 2 og Bekendtgørelse af lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. kap. 2	0	-	-				JA			

LAS - Lov om aktiv socialpolitik,

	Ja	Nej
Er der manglende afstemninger på Beskæftigelsesministeriets område		X

1.1 INDLEDNING

Dette bilag er en særskilt redegørelse til Beskæftigelsesministeriet på baggrund af de særlige rapporteringskrav, som fremgår af bekendtgørelse nr. 1591 af 15. december 2017 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision. Redegørelsen skal ses som et supplement til revisionsberetningen for 2017 vedrørende de sociale udgifter, der er omfattet af statsrefusion på Beskæftigelsesministeriets ressortområde.

Bilaget indeholder:

- Opfølgning på decisionsskrivelse vedrørende 2016 og tidligere år
- Den tværministerielle oversigt
- Redegørelse for personsagsgennemgang
- Redegørelse for fravalg af gennemgang af personsager.

1.2 OPFØLGNING PÅ DECISIONSSKRIVELSER FOR 2016 OG EVT. TIDLIGERE

Vi har modtaget decisionsskrivelse fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering af 6. februar 2018 vedrørende regnskabsår 2016.

Resultat af gennemgangen på Beskæftigelsesministeriets område

Revisors gennemgang af årsregnskabet har ikke givet anledning til forbehold eller revisionsbemærkninger på ministeriets område.

Styrelsen noterer sig, at alle personsagsområder bliver administreret generelt i overensstemmelse med reglerne.

Der er dog på områderne kontanthjælp, aktivering, sygedagpenge, forsikrede ledige, jobafklaringsforløb og kontantydelse er fundet systematiske fejl uden refusionsmæssig betydning.

Det oplyses i beretningen, at der er iværksat en række tiltag for at rette op på sagsbehandlingen på områderne. Styrelsen skal bede revisor følge op på forholdene i næste års beretning og redegøre for, at fejlene er rettet, samt kommunens tiltag fremadrettet for at undgå lignende fejl.

Konklusion

Vi har ved den løbende revision 2017 foretaget opfølgning på de sagsområder, hvor tidligere revisor ved revisionen i 2016 konstaterede væsentlige fejl og mangler.

Jobcenteret oplyste, at der var blevet foretaget opfølgning på de konstaterede fejl fra 2016, idet der havde været fokus på

- rettidig opfølgning i tilrettelæggelse af arbejdet på de forskellige områder, ved udtræk af rapporter i Opus Lis, ved indsatsplaner og kvalitetskontroller.
- aktivering, idet aktiveringsindsatsen er trukket hjem ifm. etablering af en kursusafdeling
- behandling af sager i Rehabiliteringsteamet ved udarbejdelse af en indsatsplan, og i efteråret 2017 var man tæt på 100 % rettidighed

Der henvises til beretning nr. 2, afsnit 6.3.

På sagsområdet kontantydelse har vi fravalgt sagsgennemgang i 2017, da området blev udfaset i 2017 - der blev i alt afholdt udgifter med 53.587 kr. i 2017.

1.3 PERSONSAGSGENNEMGANG

Vi har ikke konstateret væsentlige fejl og mangler på de områder, hvor der er foretaget gennemgang af personsager.

1.4 FRAVALG AF PERSONSAGSGENNEMGANG

Vi har for 2017 foretaget fravalg af revision af personsager inden for følgende områder:

- Revalidering, herunder forrevalidering (revalidering senest revideret i 2015)
- Forsørgelse og aktivering (bortset fra løntilskud) af personer i ressourceforløb, der modtager ressourceforløbsydelse, inkl. mentor (senest revideret i 2016)
- Midlertidig Arbejdsmarkedsydelse (udfaset i 2016)
- Kontantydelse (senest revideret i 2016)
- Hjælp i særlige tilfælde, LAS kap. 10 (senest revideret i 2015)
- Personlige tillæg til pensionister (senest revideret i 2015)

Sagsområderne er fravalgt, da der ikke er væsentlige ændringer i lovgivningen. Tidligere revisor har foretaget gennemgang af personsager i 2015 og 2016 og konstaterede ikke væsentlige fejl og mangler ved gennemgangen.

BILAG 2, BØRNE- OG SOCIALMINISTERIET
2 TVÆRMINISTERIEL OVERSIGT OVER KONSTATEREDE FEJL OG MANGLER VED DEN SOCIALE REVISION 2017

Oversigt over konstaterede fejl og mangler på Børne- og Socialministeriets områder - regnskabsåret 2017

Kommunens navn: Rødovre Kommune

Revideret af: BDO

Børne- og Socialministeriet

Funktion	Sagsområde	Regler	Antal udvalgte sager	Væsentlige fejl uden refusionsmæssig betydning (Antal noteres)	Væsentlige fejl med refusionsmæssig betydning (Antal noteres)	Systematiske/generelle fejl uden refusionsmæssig betydning (Ja/Nej)	Systematiske/generelle fejl med refusionsmæssig betydning (Ja/Nej)	Kommentarer vedrørende konstaterede fejl (Henvisning til afsnit)	Området fravalgt (Ja/Nej)	Området administreres generelt i overensstemmelse med gældende regler (Ja/Nej)	Revisionsbemærkninger (Noteres ved angivelse af samme nummerring, som fremgår af revisionsberetningen)	Forbehold (Antal noteres)
Funktion 5.22.07	Statsrefusion - Særligt dyre enkeltsager	SEL §§ 176 og 176 a	10	0	2	-	JA	6.3.1		JA		
Funktion 5.25.10 5.28.20 5.28.21 5.28.22 5.28.23 5.28.24 5.32.32 5.32.33 5.32.34 5.32.35 5.35.40 5.35.42 5.35.45	Hjælp til flygtninge (Udgifter med 100 % statsrefusion)	SEL § 181	1	0	0					JA		

5.38.50 5.38.52 5.38.53 5.38.58 5.38.59 5.57.74												
Funktion 5.57.72	Merudgiftsydelse	SEL § 41	0	-	-				JA			
Funktion 5.57.72	Tabt arbejdsfortjeneste	SEL § 42	0	-	-				JA			
Funktion 5.28.20	Advokatbistand, aktindsigt mv.	SEL § 72	0	-	-				JA			
Funktion 5.57.72	Dækning af nødvendige merudgifter	SEL § 100	0	-	-				JA			
Funktion 5.38.42	Botilbud	SEL § 109	4	0	0	-	-			JA		
Funktion 5.38.42	Botilbud	SEL § 110	2	0	0	-	-			JA		
5.25.10	Refusionsberettigede udgifter vedrørende flygtninge	Dagtilbudsloven § 99	0	-	-				JA			

SEL - Lov om social service

	Ja	Nej
Er der manglende afstemninger på Social- og Indenrigsministeriets område		x

2.1 INDLEDNING

Dette bilag er en særskilt redegørelse til Børne- og Socialministeriet på baggrund af de særlige rapporteringskrav, som fremgår af bekendtgørelse nr. 1591 af 15. december 2017 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision. Redegørelsen skal ses som et supplement til revisionsberetningen for 2017 vedrørende de sociale udgifter, der er omfattet af statsrefusion på Børne- og Socialministeriets ressortområde.

Bilaget indeholder:

- Opfølgning på decisionsskrivelse vedrørende 2016 og tidligere år
- Den tværministerielle oversigt
- Redegørelse for personsagsgennemgang
- Redegørelse for fravalg af gennemgang af personsager

2.2 OPFØLGNING PÅ DECISIONSSKRIVELSER VEDRØRENDE 2016 OG TIDLIGERE ÅR

Vi har modtaget decisionsskrivelse fra Børne- og Socialministeriets af 23. februar 2018 vedrørende regnskabsår 2016.

Revision på det sociale område

2.4 Det specialiserede børn- og ungeområde

Det følger af Børne- og Socialministeriets decisionsskrivelse af 27. februar 2017, at revisionen i 2015 gav anledning til en revisionsbemærkning på området.

Det følger af beretningen, at revisor har konstateret fejl i 2 af de gennemgåede 5 sager på området.

Fejlene henføres til, at der ikke er taget stilling til forældreegenbetaling, ligesom der ikke er tilbudt eller udarbejdet en forældrehandleplan i forbindelse med anbringelsen.

Fejlene har efter revisors vurdering ikke refusionsmæssig betydning.

Samlet er det således revisors vurdering, at området varetages hensigtsmæssig og betryggende i overensstemmelse med gældende regler.

Revisionsbemærkningen på området anses som afsluttet.

Henset til, at der fortsat er fejl på området, bedes kommunen fortsat have opmærksomhed på området, ligesom kommunens revisor bedes følge op på området i forbindelse med beretningen for 2017.

Konklusion

Vi har ved den afsluttende revision 2017 foretaget opfølgning fejl og mangler vedrørende manglende stillingtagen til forældreegenbetaling og udarbejdelse af forældrehandleplaner ifm. anbringelse konstateret ved revisionen i 2016.

Det fremgår af administrationens tilbagemelding, at

- der i 2017 er foretaget en sagsgennemgang, der fortsat viste fejl og mangler vedrørende udarbejdelse af forældrehandleplaner ifm. anbringelse. Der er tilrettelagt en plan for, hvordan det sikres, at handleplanerne bliver udarbejdet, idet der i løbet af 2018 er planlagt endnu en sagsgennemgang, lukkedage, kompetenceløft og ledelseskontrol.
- der er udarbejdet en vejledning vedrørende forældrebetaling, og at det fremgår af sagerne, hvis der gives dispensation for forældrebetaling,

Vi har samtidig foretaget gennemgang af 3 sager med anbringelse udenfor hjemmet, og vores gennemgang viser, at der i 1 af sagerne ikke er taget stilling til støtte til forældrene - og at der i 2 af sagerne ikke er taget stilling til forældrebetaling.

Det fremgår af en besvarelse fra Børne- og Familieafdelingen, at vores gennemgang har medført, at

- arbejdsgangen for anbringelser skal opdateres, og både forældrebetaling og forældrebetaling skal indarbejdes, som særskilte punkter.
- der efter bevilling af anbringelse på møde med ledelsesrepræsentanter skal foretages en efterfølgende kontrol af punkter i arbejdsgangen for at sikre god praksis.
- der ved ledelsestilsynet i 2018 vil være særskilt fokus på disse to punkter, idet der vil blive udvalgt 10 vilkårlige anbringelsessager mhp. gennemgang af sagsbehandlingen det sidste år og opstart på forældrebetaling og forældrebetaling fra anbringelsens opstart. Der vil endvidere blive udvalgt 10 vilkårlige sager med forebyggende foranstaltninger.

2.3 PERSONSAGSGENNEMGANG

Vi har ikke konstateret væsentlige fejl og mangler på de områder, hvor der er foretaget gennemgang af personsager.

2.4 FRAVALG AF PERSONSAGSGENNEMGANG

Vi har for 2017 foretaget fravalg af revision af personsager inden for følgende områder:

- Merudgiftsydelse (senest revideret i 2016)
- Tabt arbejdsfortjeneste (senest revideret i 2016)
- Advokatbistand
- Dækning af nødvendige merudgifter (senest revideret i 2016)
- Refusionsberettigede udgifter vedrørende flygtninge (Dagtilbudslovens § 99)

Udgifter på området Advokatbistand vurderes ikke økonomisk væsentlige.

Der er ikke medtaget udgifter, jf. § 99 i Dagtilbudsloven i kommunens opgørelser over udgifter med 100 % refusion.

Øvrige områder er fravalgt, da der ikke er væsentlige ændringer i lovgivningen. Tidligere revisor foretog i 2016 gennemgang af personsager og konstaterede ikke væsentlige fejl og mangler ved gennemgangen.

BILAG 3, UDLÆNDINGE- OG INTEGRATIONSMINISTERIET
3 TVÆRMINISTERIEL OVERSIGT OVER KONSTATEREDE FEJL OG MANGLER VED DEN SOCIALE REVISION 2017

Oversigt over konstaterede fejl og mangler på Udlændinge- og Integrationsministeriets områder - regnskabsåret 2017

Kommunens navn: Rødovre Kommune

Revideret af: BDO

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Funktion	Sagsområde	Regler	Antal udvalgte sager	Væsentlige fejl <u>uden</u> refusionsmæssig betydning (Antal noteres)	Væsentlige fejl <u>med</u> refusionsmæssig betydning (Antal noteres)	Systematiske/generelle fejl <u>uden</u> refusionsmæssig betydning (Ja/Nej)	Systematiske/generelle fejl <u>med</u> refusionsmæssig betydning (Ja/Nej)	Kommentarer vedrørende konstaterede fejl (Henvisning til afsnit)	Området fravalgt (Ja/Nej)	Området administreres generelt i overensstemmelse med gældende regler (Ja/Nej)	Revisionsbemærkninger (Noteres ved angivelse af samme nummerering som fremgår af revisionsberetningen)	Forbehold (Antal noteres)
	Udarbejdelse af integrationskontrakt inden for 1 måned	IL § 19	2	0	0	-	-			JA		
	Løbende opfølgning på integrationskontrakten	IL § 20	2	0	0	-	-			JA		
Funktion 5.46.60	Tilbud om integrationsprogram, herunder aktive beskæftigelsesrettede tilbud og tilbud om ordinær danskuddannelse	IL Kapitel 4	2	-	-				JA			

Funktion 5.46.60	Tilbud om introduktionsforløb, herunder aktive beskæftigelsesrettede tilbud, tilbud om arbejdsmarkedsrettet danskundervisning (kun 1. halvår 2017) og ordinær danskuddannelse	IL Kapitel 4a	0	-	-				JA			
Funktion 5.46.61	Udbetaling af integrationsydelse til udlændinge omfattet af integrationsprogrammet og udbetaling af integrationsydelse til øvrige	LAS kapitel 4	2	2	0	JA	-	Bilag 3 3.3.1.	-	JA		
Funktion 5.46.60	Resultattilskud efter integrationsloven	IL § 45	12	0	0	-	-			JA		
Funktion 5.46.60	Henvielse til danskuddannelse efter danskuddannelsesloven	Danskuddannelseslovens §§ 2, 2a og 2b	0	-	-				JA			
Funktion 5.46.61	Hjælp i særlige tilfælde	IL kapitel 6	0	-	-				JA			
Funktion 5.46.60	Grundtilskud, tilskud til uledsagede mindreårige	IL § 45	3	0	0	-	-			JA		
Funktion 5.46.65	Udbetaling af repatrieringsstøtte m.v. og resultattilskud efter repatrieringsloven	Repatrieringslovens §§ 7, 8 og 13	2	0	0	-	-			JA		
Funktion 8.21.22	Udbetaling af godtgørelse for deltagelse i IGU-skoleforløb	Lov om integrationsgrunduddannelse § 10	0	-	-				JA			
Funktion 0.25.11	Refusion af nettoudgifter til midlertidig boligplacering af flygtninge	IL § 45 a	0	-	-				JA			

IL - Lov om integration af udlændinge i Danmark

LAS - Lov om aktiv socialpolitik

	Ja	Nej
Er der manglende afstemninger på Udlændinge- og Integrationsministeriets område		x

3.1 INDLEDNING

Dette bilag er en særskilt redegørelse til Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet på baggrund af de særlige rapporteringskrav, som fremgår af bekendtgørelse nr. 1591 af 15. december 2017 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision. Redegørelsen skal ses som et supplement til revisionsberetningen for 2017 vedrørende de sociale udgifter, der er omfattet af statsrefusion på Udlændinge- og Integrationsministeriets ressortområde.

Bilaget indeholder:

- Opfølgning på decisionsskrivelse vedrørende 2016 og tidligere år
- Den tværministerielle oversigt
- Redegørelse for personsagsgennemgang
- Redegørelse for fravalg af gennemgang af personsager.

3.2 OPFØLGNING PÅ DECISIONSSKRIVELSER FOR 2016 OG EVT. TIDLIGERE

Vi har modtaget decisionsskrivelsen fra Udlændinge- og Integrationsministeriet af 19. december 2017.

Der er ikke forhold til opfølgning.

3.3 PERSONSAGSGENNEMGANG

I det efterfølgende redegøres for væsentlige fejl og mangler i forhold til den enkelte personsag, der er konstateret ved sagsgennemgangen.

3.3.1 Udbetaling af integrationsydelse til udlændinge omfattet af integrationsprogrammet og udbetaling af integrationsydelse til øvrige

Vi har foretaget gennemgang af 2 personsager.

Der er ved gennemgangen konstateret 2 fejl og mangler i de udvalgte sager uden umiddelbar udbetalings- og/eller refusionsmæssig betydning, der kan henføres til:

- at der i 2 sager ikke er foretaget rettidig økonomisk opfølgning. Vi anser fejlen for at være af generel karakter.

Konklusion

På baggrund af den udførte revision, er det vores vurdering, at sagsområdet Integrationsydelse generelt administreres i overensstemmelse med gældende regler, idet vi anser de konstaterede fejl for at udgøre en lille andel af de samlede kontrolpunkter, vi har efterprøvet i sagerne.

Det er dog vores vurdering, at der kan være tale om en generel fejl i sagerne vedrørende manglende økonomisk opfølgning, idet det fremgår af administrationens tilbagemelding, at der efter aftale med den tidligere revision ikke nødvendigvis er foretaget opfølgning hver 3. måned, idet der 1 gang årligt er foretaget kontrol af skat og e-indkomst.

Det er oplyst, at der indtil en eventuel løsning med økonomisk opfølgning, via Den Fælles DataEnhed under Udbetaling Danmark, vil blive foretaget økonomisk opfølgning hver 3. måned, jf. § 10 i Aktivloven.

3.4 FRAVALG AF PERSONSAGSGENNEMGANG

Vi har for 2017 foretaget fravalg af revision af personsager inden for følgende områder:

- Tilbud om introduktionsforløb, herunder aktive beskæftigelsesrettede tilbud, tilbud om arbejdsmarkeds rettet danskundervisning (kun 1. halvår 2017) og ordinær danskuddannelse
- Henvisning til danskuddannelse efter danskuddannelsesloven
- Hjælp i særlige tilfælde efter IL kap. 6
- Udbetaling af godtgørelse for deltagelse i IGU-skoleforløb
- Refusion af nettoudgifter til midlertidig boligplacering af flygtninge

På områderne Introduktionsforløb, henvisning til danskuddannelse efter danskuddannelsesloven og refusion af udgifter til midlertidig boligplacering er der ikke foretaget sagsrevision, men områderne er revideret som en del af refusionsopgørelsen.

Hjælp i særlige tilfælde efter IL kap. 6 er fravalgt, da området ikke er af væsentlig økonomisk betydning. Der er i 2017 afholdt udgifter med i alt 202.210 kr.

Der er i 2017 ikke afholdt udgifter til godtgørelse for deltagelse i IGU-skoleforløb.

BILAG 4, OMRÅDER MED SÆRLIGE RAPPORTERINGSKRAV

Vi har efterfølgende beskrevet den udførte revision på øvrige områder med særlige rapporteringskrav, hvor der ikke i forvejen er afgivet særskilt revisionsberetning.

Projektrengskaber med tilhørende revisionsprotokol

Vi har i løbet af regnskabsåret 2017 forsynet følgende projektrengskaber med vores revisionserklæring samt afgivet en revisionsprotokol til tilskudsyderen:

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling

- Puljen til mere pædagogisk personale i dagtilbud

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

- Pulje til Uddannelsesløft
- Regional Uddannelsespulje

Sundheds- og Ældreministeriet

- Pulje til en mere værdig ældrepleje, bevilling 2017
- Pulje til en mere værdig ældrepleje, overførte midler fra 2016 til 2017

Alle projektrengskaber er forsynet med vores erklæring om, at tilskudsopførelsen efter vores opfattelse i al væsentlighed er udarbejdet i overensstemmelse med tilskudsyders tilskudsbrevs bestemmelser, samt at tilskuddet er anvendt til det bevilgede formål.

De afgivne revisionsprotokoller er hver for sig ikke omfattet af § 42b, stk. 1, i Den kommunale Styrelseslov og er således ikke udsendt til de enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmer, men alene fremsendt til tilskudsyder samt kommunens administration.

BILAG 5, PÅTEGNEDE OPGØRELSER OG ØVRIGE OPGAVER

Øversigt over revisionspåtegnede opgørelser for 2017

Vi har revideret og påtegnet følgende opgørelser og indberetninger:

- Indberetning til BOSSINF 2016
- Låneindberetning til Landsbyggefonden 2016
- Indberetning og afgivelse af erklæring efter elforsyningsloven og varmforsyningsloven 2016
- Afregning af uhævede feriepenge for optjeningsåret 2015
- De sociale regnskaber med statsrefusion
- Særligt dyre enkeltsager
- Lån til beboerindskud
- Saldoopgørelse af momsrefusion
- Opgørelse over udgifter ved køb af forestillinger af børneteater og opsøgende teater
- Indberetning til Forsyningssekretariatet
- EGU for perioden 1. december 2016 - 30. november 2017
- Billetindberetning, Viften
- Musikskoleregnskab
- Projektregnskaber:
 - Puljen til mere pædagogisk personale i dagtilbud
 - Pulje til Uddannelsesløft
 - Regional Uddannelsespulje
 - Pulje til en mere værdig ældrepleje, bevilling 2017
 - Pulje til en mere værdig ældrepleje, overførte midler fra 2016 til 2017
 - Før-erklæring på projekt: "Flere skal med (FLS 17.46.64.10)"

Øvrige opgaver

Nedenfor de væsentligste områder, vi har ydet kommunen bistand med, herunder særlige analyser mv. med særskilt rapportering:

- Sidemandsoplæring i afstemning af KMD Aktiv
- Tilsyn med boligselskaber

Forinden accept af ovennævnte arbejder har vi særskilt vurderet betydningen heraf for vores uafhængighed.

Det er vores opfattelse, at de udførte opgaver enkeltvis og samlet er udført i overensstemmelse med gældende bestemmelser om revisors uafhængighed.